

УДК 547.436+547.446+547.452+547.853+547.812

β-ПОЛІФТОРОАЛКІЛ-β-ОКСОСУЛЬФОНИ І -СУЛЬФАМІДИ ЯК МЕТИЛЕНОВІ КОМПОНЕНТИ В РЕАКЦІЯХ З ОРТОЕСТЕРАМИ

Ю.М.Маркітанов, В.М.Тимошенко*, Ю.Г.Шермолович

Інститут органічної хімії НАН України
02094, м. Київ, вул. Мурманська, 5. E-mail: vadim@ioch.kiev.ua

Ключові слова: кетосульфон; кетосульфамід; поліфтороалкіл; енаміон; піримідинон; реакція гетеро-Дільса-Альдера; дигідропіран

β-Поліфтороалкіл-β-оксо-сульфони(сульфаміди) реагують з алкіл ортоформіатом та первинними ариламінами(амідами) з утворенням *p*-толілсульфоніл(сульфамідо)-заміщених β-поліфтороалканоїлвінілових етерів та β-поліфтороалканоїленамінів відповідно. β-Поліфтороалканоїлвінілові етери в реакціях циклізації з гуанідином або сечовиною утворюють сірковмісні похідні піримідину, а з вінілетиловим етером — похідні 3,4-дигідро-2Н-пірану.

β-POLYFLUOROALKYL-β-OXOSULFONES AND -SULFONAMIDES AS METHYLENE COMPONENTS IN REACTIONS WITH ORTHOESTERS

Yu.M. Markitanov, V.M. Tymoshenko, Yu.G. Shermolovich

*β-Polyfluoroalkyl-β-oxo-sulfones (sulfonamides) react with alkyl orthoformate and primary aryl amines (amides) to form *p*-tolylsulfonyl(sulfonamido)-substituted β-polyfluoroalkanoyl vinylic ethers and β-polyfluoroalkanoyl enamines, respectively. Cyclization of β-polyfluoroalkanoyl vinylic ethers with guanidine or urea yields sulphur-containing pyrimidine derivatives, whereas cyclization with ethyl vinyl ether results in 3,4-dihydro-2H-pyrans.*

β-ПОЛИФТОРАЛКІЛ-β-ОКСОСУЛЬФОНЫ И -СУЛЬФАМИДЫ КАК МЕТИЛЕНОВЫЕ КОМПОНЕНТЫ В РЕАКЦИЯХ С ОРТОЭФИРАМИ

Ю.Н.Маркитанов, В.М.Тимошенко, Ю.Г.Шермолович

*β-Полифторалкил-β-оксосульфоны(сульфамиды) реагируют с алкил ортоформиатом и первичными ариламинами(амидами) с образованием *p*-толилсульфонил(сульфамидо)-замещенных β-полифторалканоилвиниловых эфиров и β-полифторалканоиленаминов соответственно. β-Полифторалканоилвиниловые эфиры в реакциях циклизации с гуанидином или мочевиной образуют серусодержащие производные пиримидина, а с винилэтиловым эфиром - производные 3,4-дигидро-2Н-пирана.*

Сполуки з активною метиленовою групою є одними з ключових інтермедиатів в органічних синтезах. На використанні β-дикетонів як вихідних ґрунтуються численні синтетичні методи отримання різноманітних сполук як ациклічної, так і гетероциклічної будови. Серед метиленових компонентів інтенсивно вивчаються β-дикетони з поліфтороалкільною групою, що дає змогу отримувати широкий спектр фторовмісних сполук, цікавих з точки зору фармацевтичної хімії. Широкого застосування набули і β-кетосульфони, однією з особливостей яких є можливість видалення сульфонільної групи після здійснення певних хімічних перетворень [1]. Проте використання в синтезах поліфтороалкільних β-кетосульфонів і β-кетосульфамідів, зокрема як сполук з активною метиленовою групою, вивчене недостатньо.

Раніше нами було показано, що метиленова група в β-поліфтороалкіл-β-оксосульфонах може бути заміщена на тіокарбонільну з утворенням високореакційноздатних 1-арилсульфоніл-1-тіоксо-

поліфтороалкан-2-онів, використання яких як дієнів або як діенофілів є шляхом до синтезу фторо-алкіловмісних тіопіранів або оксатінів [2, 3]. Крім того, β-поліфтороалкіл-β-оксосульфони як метиленові компоненти вступають у реакцію Вільсмейєра-Хаака-Арнольда, утворюючи 1-диметиламіно-2-(*пара*-толіл)-поліфтороалк-1-ен-3-они — синтетичні аналоги β-дикетонів з сульфонільною групою [4]. У даній роботі ми повідомляємо про реакції β-поліфтороалкіл-β-оксосульфонів і -сульфамідів з ортоестерами, які ведуть до заміни метиленової групи на іліденову, та застосування сполук, що утворюються в реакціях гетероциклізації.

Вихідні метиленові компоненти β-оксосульфони та β-оксосульфаміди отримували по аналогії з синтезом подібних сполук [5-7] шляхом взаємодії алкілових естерів поліфтороалканкарбонових кислот відповідно з метил-*пара*-толілсульфоном або *N,N*-діетил(дібензил)метансульфамідом у присутності основи (гідриду натрію у випадку метилсульфону та бутиллітію у випадку метансульфаміду)

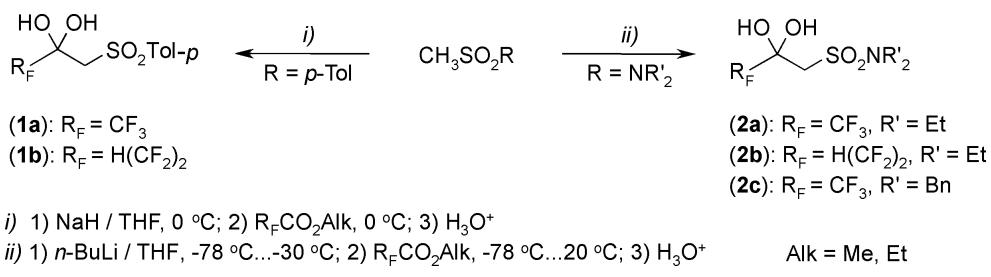

Схема 1

Таблиця 1

**β-Поліфтороалкіл-β-кетосульфони (1)
та β-кетосульфаміди (2)**

Сполука, №	R_F	Співвідношення кетон : гідрат*	Вихід, %	Т.пл., °C
1a	CF_3	1:2	90	74-76
1b	$\text{H}(\text{CF}_2)_2$	1:1	84	78-81
2a	CF_3	1:20	78	96-100
2b	$\text{H}(\text{CF}_2)_2$	1:5	76	66-71
2c	CF_3	1:5	67	57-67

За даними спектроскопії ЯМР ^1H та ^{19}F в CDCl_3

(схема 1). Відомо, що фтороалкілкетони легко утворюють гідрати [8], тому сполуки (1,2) після обробки реакційної суміші підкисленою водою та подальшої перекристалізації були виділені як суміші гідрат-кетон із різним співвідношенням (табл. 1). Дегідратацію *гем*-діолів (1,2) можна здійснити нагріванням у вакуумі при 100°C або при кип'ятінні з хлористим тіонілом у хлороформі.

Отримані кетосульфони та кетосульфаміди — безбарвні кристалічні речовини, які в присутності води легко утворюють гідрати. Згідно з даними ГЧ-

та ЯМР-спектроскопії кетосульфони та кетосульфаміди в кристалічному стані та в розчинах у CDCl_3 існують тільки в кето-формі. Так, валентні коливання C=O групи в ІЧ-спектрах представлені інтенсивною смugoю поглинання при $1740 \pm 1780 \text{ cm}^{-1}$. У спектрі ЯМР ^{13}C сполуки (1a) карбонільний вуглець проявляється у вигляді квартету при 180 м.ч. з константою $^2J(\text{C}-\text{F})$ 39 Гц, а вуглець *гем*-діольного фрагменту $\text{C}(\text{OH})_2$ відповідного гідрату представлений квартетом при 92 м.ч. з $^2J(\text{C}-\text{F})$ 33 Гц. У спектрах ПМР метиленові протони CH_2SO_2 фрагменту для кето-сполук знаходяться при $4,0 \pm 4,5 \text{ м.ч.}$, а для відповідних гідратів (1,2) — при $3,3 \pm 3,6 \text{ м.ч.}$. Протони *гем*-діольного фрагменту дають широкий сигнал при $4,5 \pm 5,5 \text{ м.ч.}$. Параметри спектрів ЯМР β -поліфтороалкіл- β -кетосульфонів і β -кетосульфамідів та їх гідратів наведені в табл. 2.

Як і інші сполуки з активною метиленовою групою [9, 10], кетосульфони та кетосульфаміди (1,2) навіть у гідратованій формі при нагріванні реагують з ортоестером мурашиної кислоти в седровиці оцтового ангідриду з утворенням β -поліфтороалканоїлвінілових етерів (3,4) (схема 2).

Для проведення реакції беруть двократний надлишок триметилортотформіату та трикратну кількість оцтового ангідриду. При цьому триває

Таблиця 2

Параметри спектрів ЯМР β -кетосульфонів, β -кетосульфамідів та їх гідратів (1,2)

Сполука, №	Спектри ЯМР ^1H та ^{13}C (CDCl_3), δ , м.ч.	Спектр ЯМР ^{19}F (CDCl_3), δ , м.ч.
1a	Гідрат: 7.39 і 7.85 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 4.79 ш (2Н, OH), 3.58 с (2Н, CH_2SO_2), 2.47 с (3Н, CH_3); ЯМР ^{13}C : 145.93, 136.67, 130.01, 128.43 (4 C_{Ar}), 121.60 кв (CF_3 , J_{CF} 287.6 Гц), 92.55 кв (CF_3C , $^2J_{\text{CF}}$ 33.5 Гц), 56.59 (CH_2), 21.73 (CH_3); Кетон: 7.41 і 7.83 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 4.46 с (2Н, CH_2SO_2), 2.48 с (3Н, CH_3); ЯМР ^{13}C : 180.23 кв (C=O , $^2J_{\text{CF}}$ 39.0 Гц), 146.42, 135.41, 130.29, 128.68 (4 C_{Ar}), 114.68 кв (CF_3 , J_{CF} 290.0 Гц), 60.99 (CH_2), 21.78 (CH_3)	Гідрат: -88.23 с (CF_3); Кетон: -79.81 с (CF_3)
1b	Гідрат: 7.38 і 7.85 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.11 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 6.2 Гц), 4.84 ш (2Н, OH), 3.62 с (2Н, CH_2SO_2), 2.47 с (3Н, CH_3); Кетон: 7.40 і 7.82 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.03 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 6.2 Гц), 4.50 с (2Н, CH_2SO_2), 2.48 с (3Н, CH_3)	Гідрат: -133.87 м (2F, CF_2), -138.30 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц); Кетон: -125.13 м (2F, CF_2), -138.57 д.м. (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц)
2b	Гідрат: 4.84 ш (2Н, OH), 3.37 с (2Н, CH_2SO_2), 3.35 кв (4Н, $2\text{CH}_2\text{N}$, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.24 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); Кетон: 4.30 с (2Н, CH_2SO_2), 3.35 кв (4Н, $2\text{CH}_2\text{N}$, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.24 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	Гідрат: -87.90 с (CF_3); Кетон: -79.46 с (CF_3)
2b	Гідрат: 6.13 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 6.2 Гц), 4.84 ш (2Н, OH), 3.39 с (2Н, CH_2SO_2), 3.34 кв (4Н, $2\text{CH}_2\text{N}$, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.23 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); Кетон: 6.10 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 6.2 Гц), 4.33 с (2Н, CH_2SO_2), 3.35 кв (4Н, $2\text{CH}_2\text{N}$, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.23 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	Гідрат: -133.65 м (2F, CF_2), -138.58 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц); Кетон: -124.96 м (2F, CF_2), -138.16 д.м. (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц)
2c	Гідрат: 7.40 м (10Н, 2Ph), 4.75 ш (2Н, OH), 4.43 с (4Н, 2NCH_2), 3.28 с (2Н, CH_2SO_2); Кетон: 7.40 м (10Н, 2Ph), 4.46 с (4Н, 2NCH_2), 4.04 с (2Н, CH_2SO_2)	Гідрат: -87.17 с (CF_3); Кетон: -78.73 с (CF_3)

Таблиця 3

 β -Поліфтороалканоїлвінілові етери (3,4)

Сполучка, №	R	R _F	Час реакції, год	Вихід, %	Т.пл., °C	Брутто-формула	Знайдено, %			
							Розраховано, %	C	H	S
3a	p-Tol	CF ₃	4	72	153-155	C ₁₂ H ₁₁ F ₃ O ₄ S	46.56 46.75	3.62 3.60	10.23 10.40	
3b	p-Tol	H(CF ₂) ₂	12	76	75-77	C ₁₃ H ₁₂ F ₄ O ₄ S	46.02 45.88	3.43 3.55	9.38 9.42	
4a	NEt ₂	CF ₃	6	62	77-78	C ₉ H ₁₄ F ₃ NO ₄ S	37.47 37.37	4.96 4.88	10.97 11.08	
4b	NEt ₂	H(CF ₂) ₂	13	65	94-95	C ₁₀ H ₁₅ F ₄ NO ₄ S	37.40 37.38	4.55 4.71	9.86 9.98	
4c	NBn ₂	CF ₃	10	60	масло	C ₁₉ H ₁₈ F ₃ NO ₄ S	55.44 55.20	4.01 4.39	7.80 7.76	

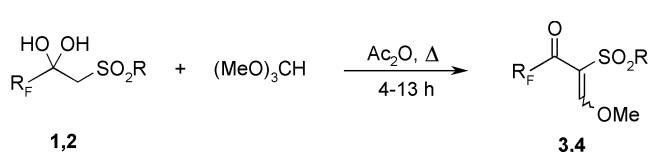

Схема 2

реакції, повноту перебігу якої зручно контролювати за допомогою спектроскопії ЯМР ¹⁹F, залежить від активності метиленової групи. У випадку кетосульфонів реакція закінчується за 4-6 год, тоді як для повного перетворення кетосульфамідів на продукти реакції потрібно більш тривале кип'ятіння (10-13 год) (табл. 3). Сполучки (3,4) можуть утворюватися у вигляді двох геометрических ізомерів, однак згідно з даними спектрів ЯМР реакційної суміші в результаті реакції отримують один ізомер, геометрію якого (E або Z), виходячи з наявних спектроскопічних даних, однозначно встановити неможливо. Спектральні дані продуктів конденсації β -поліфтороалкіл- β -кетосульфонів та β -кетосульфамідів з триметилортоформіатом наведені в табл. 4.

Сполучки (3,4), крім дібензилсульфамідної похідної (4c), — кристалічні речовини, які на відміну від вихідних кетосульфонів та кетосульфамідів не утворюють гідратів та існують тільки у вигляді кето-форми. В їх ІЧ-спектрах смуга поглинання при 1750-1780 cm^{-1} відповідає валентним коливанням групи C=O. В спектрі ЯМР ¹³C сполучки (3a) карбонільний вуглець проявляється у вигляді квартету при 175 м.ч. з константою $^2J(\text{C}-\text{F})$ 40.0 Гц.

Іншим типом реакцій поліфтороалкілкетосульфонів та -кетосульфамідів по метиленовій групі, які ми дослідили, є одностадійні трикомпонентні конденсації з ортоформіатами та сполучками з амінною функцією. Подібні реакції, що приводять до єнамінокетонів, добре вивчені для β -дикетонів [11]. При нагріванні гідратів кетонів (1,2) з ариламінами та амідами в надлишку метилового або етилового естера ортомурашиної кислоти з високими вихідами нами отримані єнамінокетони (5-8), (схема 3, табл. 5,6).

Реакції добре перебігають з ариламінами, що містять донорний замісник (*para*-толуідин, *para*-анізидин), гетериламінами (2-амінопіридін) та амідами кислот (бензамід).

Єнаміноні сульфонів та сульфамідів (5-8) кристалізуються як суміші геометрических ізомерів,

Таблиця 4

Параметри спектрів ЯМР β -поліфтороалканоїлвінілових етерів (3,4)

Сполучка, №	Спектри ЯМР ¹ H та ¹³ C (CDCl ₃), δ , м.ч.	Спектр ЯМР ¹⁹ F (CDCl ₃), δ , м.ч.
3a	8.37 с (1H, =CH), 7.32 і 7.86 д.д. (4H, C ₆ H ₄ , ³ J _{HH} 8.4 Гц), 4.24 с (3H, OCH ₃), 2.43 с (3H, CH ₃); ЯМР ¹³ C: 174.48 кв (C=O, ² J _{CF} 40.0 Гц), 171.21 (CH=), 144.81 (C _{Ar}), 137.55 (C _{Ar}), 129.67 (CH _{Ar}), 128.52 (CH _{Ar}), 117.24 (C=CH), 114.95 кв (CF ₃ , J _{CF} 290.0 Гц), 66.03 (OCH ₃), 21.72 (CH ₃)	-78.21 с (CF ₃)
3b	8.29 с (1H, =CH), 7.31 і 7.82 д.д. (4H, C ₆ H ₄ , ³ J _{HH} 8.4 Гц), 6.08 т.т (1H, HCF ₂ , ² J _{HF} 53.0 Гц, ³ J _{HF} 6.0 Гц), 4.21 с (3H, OCH ₃), 2.43 с (3H, CH ₃)	-127.14 м (2F, CF ₂), -140.58 д.м (2F, HCF ₂ , ² J _{HF} 53.0 Гц)
4a	8.10 с (1H, =CH), 4.14 с (3H, OCH ₃), 3.32 кв (4H, 2CH ₂ , ³ J _{HH} 7.2 Гц), 1.16 т (6H, 2CH ₃ , ³ J _{HH} 7.2 Гц)	-77.87 с (CF ₃)
4b	8.02 с (1H, =CH), 6.19 т.т (1H, HCF ₂ , ² J _{HF} 53.0 Гц, ³ J _{HF} 6.0 Гц), 4.12 с (3H, OCH ₃), 3.28 кв (4H, 2CH ₂ , ³ J _{HH} 7.2 Гц), 1.16 т (6H, 2CH ₃ , ³ J _{HH} 7.2 Гц)	-126.85 м (2F, CF ₂), -140.51 д.м (2F, HCF ₂ , ² J _{HF} 53.0 Гц)
4c	7.90 с (1H, =CH), 7.28-7.40 м (10H, 2Ph), 4.47 с (4H, 2CH ₂), 4.02 с (3H, OCH ₃)	-77.87 с (CF ₃)

Таблиця 5

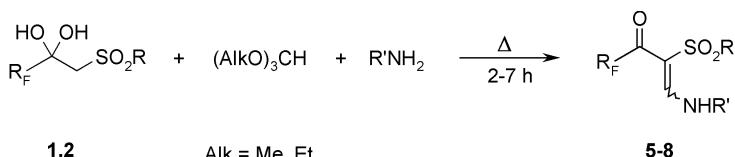
Єнаміноні кетосульфонів (5,6) та кетосульфамідів (7,8)

Сполучка, №	R	R _F	R'	Час реакції (год)	Співвідн. ізомерів* (E/Z)	Вихід, (%)	Т.пл., °C (роздчинник)	Брутто- формула	Знайдено, %			M ⁺ , знайдено
									Розраховано, %	C	H	
5a	p-Tol	CF ₃	p-Tol	2	2.8 : 1	92	182-184 (гексан)	C ₁₈ H ₁₆ F ₃ NO ₃ S	56.42 56.39	4.11 4.21	3.66 3.65	382
5b	p-Tol	CF ₃	p-MeOC ₆ H ₄	4	2.5 : 1	96	145-148 (гексан)	C ₁₈ H ₁₆ F ₃ NO ₄ S	54.25 54.13	3.96 4.04	3.48 3.51	398
5c	p-Tol	CF ₃	2-Py	4	10 : 1	86	183-185 (гексан)	C ₁₆ H ₁₃ F ₃ N ₂ O ₃ S	52.01 51.89	3.50 3.54	7.55 7.56	369
5d	p-Tol	CF ₃	Bz	6	1	76	182-184 (EtOH)	C ₁₈ H ₁₄ F ₃ NO ₄ S	54.40 54.41	3.42 3.55	3.50 3.52	396
6a	p-Tol	H(CF ₂) ₂	p-Tol	2	1.75 : 1	90	187-189 (гексан)	C ₁₉ H ₁₇ F ₄ NO ₃ S	55.11 54.94	3.98 4.12	3.48 3.37	414
6b	p-Tol	H(CF ₂) ₂	p-MeOC ₆ H ₄	4	1.56 : 1	93	165-167 (гексан)	C ₁₉ H ₁₇ F ₄ NO ₄ S	53.16 52.90	3.81 3.97	3.22 3.25	430
6c	p-Tol	H(CF ₂) ₂	2-Py	4	5 : 1	83	184-186 (гексан)	C ₁₇ H ₁₄ F ₄ N ₂ O ₃ S	50.62 50.75	3.50 3.51	7.04 6.96	401
6d	p-Tol	H(CF ₂) ₂	Bz	6	1	72	148-150 (EtOH)	C ₁₉ H ₁₅ F ₄ NO ₄ S	53.40 53.15	3.43 3.52	3.32 3.26	428
7a	NEt ₂	CF ₃	p-Tol	3	20 : 1	88	123-124 (EtOH)	C ₁₅ H ₁₉ F ₃ N ₂ O ₃ S	49.30 49.44	5.26 5.26	7.60 7.69	363
7b	NEt ₂	CF ₃	p-MeOC ₆ H ₄	5	20 : 1	92	141-143 (EtOH)	C ₁₅ H ₁₉ F ₃ N ₂ O ₄ S	47.33 47.36	4.88 5.03	7.30 7.36	379
7c	NEt ₂	CF ₃	2-Py	5	1	82	128-129 (EtOH)	C ₁₃ H ₁₆ F ₃ N ₃ O ₃ S	44.87 44.44	4.47 4.59	12.11 11.96	350
7d	NEt ₂	CF ₃	Bz	7	1	71	129-131 (EtOH)	C ₁₅ H ₁₇ F ₃ N ₂ O ₄ S	47.69 47.62	4.46 4.53	7.28 7.40	377
8a	NEt ₂	H(CF ₂) ₂	p-Tol	3	20 : 1	85	98-99 (EtOH)	C ₁₆ H ₂₀ F ₄ N ₂ O ₃ S	48.59 48.48	4.86 5.09	6.97 7.07	395
8b	NEt ₂	H(CF ₂) ₂	p-MeOC ₆ H ₄	5	6.7 : 1	87	73-75 (EtOH)	C ₁₆ H ₂₀ F ₄ N ₂ O ₄ S	48.22 48.60	4.90 4.89	6.80 6.79	411
8c	NEt ₂	H(CF ₂) ₂	2-Py	5	1	77	124-125 (EtOH)	C ₁₄ H ₁₇ F ₄ N ₃ O ₃ S	43.80 43.86	4.42 4.47	10.91 10.96	382
8d	NEt ₂	H(CF ₂) ₂	Bz	7	1	68	71-72 (EtOH)	C ₁₆ H ₁₈ F ₄ N ₂ O ₄ S	46.98 46.83	4.29 4.42	6.88 6.83	409

* - За даними спектроскопії ЯМР ^1H та ^{19}F в CDCl_3 .

розділити які перекристалізацією не вдається. Будова отриманих сполук підтверджена даними спектроскопії ЯМР, а склад — даними мас-спектрометрії та елементного аналізу. Для ізомерів усіх сполук сигнали протонів єнамінного фрагменту $=\text{CH}-\text{NH}$ у спектрах ПМР мають однакову мультиплетність — дублети з константами $J_{\text{HH}} = 12\text{--}14$ Гц.

і схожі хімічні зсуви, а сигнал вуглецю карбонільної групи в спектрах ЯМР ^{13}C спостерігається як мультиплет з константами J_{CF} 33÷35 Гц у слабкому полі при 172÷179 м.ч. Це підтверджує будову цих сполук як енаміонів і говорить про відсутність ізомерів, що можуть виникати за рахунок прототропних зсувів.

(5): R = p-Tol, R_F = CF₃, R' = p-Tol (a), p-MeOC₆H₄ (b), 2-Py (c), Bz (d)
 (6): R = p-Tol, R_F = H(CF₂)₂, R' = p-Tol (a), p-MeOC₆H₄ (b), 2-Py (c), Bz (d)
 (7): R = NET₂, R_F = CF₃, R' = p-Tol (a), p-MeOC₆H₄ (b), 2-Py (c), Bz (d)
 (8): R = NET₂, R_F = H(CF₂)₂, R' = p-Tol (a), p-MeOC₆H₄ (b), 2-Py (c), Bz (d)

Схема 3

Таблиця 6

Параметри спектрів ЯМР енаміонів (5-8) (E,Z- ізомери)

Сполука, №	Спектри ЯМР ^1H та ^{13}C (CDCl_3), δ , м.ч.	Спектр ЯМР ^{19}F (CDCl_3), δ , м.ч.
1	2	3
5a	(E): 11.02 д. ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.24 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 7.34 і 7.95 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 7.10 і 7.34 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 2.44 с (3Н, CH_3), 2.40 с (3Н, CH_3); (Z): 12.28 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.91 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 7.20 і 7.71 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 7.10 і 7.32 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 2.44 с (3Н, CH_3), 2.40 с (3Н, CH_3)	(E): -70.22 с (CF_3); (Z): -72.79 с (CF_3)
5b	(E): 10.96 д. ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4), 8.16 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4), 7.33 і 7.94 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.97 і 7.10 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 9.0 Гц), 3.85 с (3Н, OCH_3), 2.43 с (3Н, CH_3); ЯМР ^{13}C : 172.68 кв ($\text{C}=\text{O}$, $^2J_{\text{CF}}$ 31.5 Гц), 158.83 (C_{Ar}), 149.48 кв (=CH, $^4J_{\text{CF}}$ 5.0 Гц), 144.87 (C_{Ar}), 138.12 (C_{Ar}), 131.42 (C_{Ar}), 129.48 (CH_{Ar}), 128.30 (CH_{Ar}), 120.04 (CH_{Ar}), 116.84 кв (CF_3 , J_{CF} 294.0 Гц), 115.52 (CH_{Ar}), 107.20 (=C-SO ₂), 55.81 (OCH_3), 21.80 (CH_3); (Z): 12.32 д. ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4), 8.83 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4), 7.23 і 7.71 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.97 і 7.10 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 9.0 Гц), 3.85 с (3Н, OCH_3), 2.42 с (3Н, CH_3); ЯМР ^{13}C : 177.11 кв ($\text{C}=\text{O}$, $^2J_{\text{CF}}$ 37.0 Гц), 159.32 (C_{Ar}), 156.13 с (=CH), 143.64 (C_{Ar}), 140.44 (C_{Ar}), 130.78 (C_{Ar}), 129.65 (CH_{Ar}), 123.77 (CH_{Ar}), 120.53 (CH_{Ar}), 116.15 кв (CF_3 , J_{CF} 286.0 Гц), 115.50 (CH_{Ar}), 109.29 (=C-SO ₂), 55.80 (OCH_3), 21.64 (CH_3)	(E): -70.23 с (CF_3); (Z): -72.72 с (CF_3)
5c	(E): 11.18 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.8 Гц), 9.38 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.8 Гц), 8.44, 7.78, 7.20, 7.04 (4Н, Py), 7.32 і 7.94 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 2.43 с (3Н, CH_3)	(E): -70.74 с (CF_3)
5d	(E): 12.22 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 8.91 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 8.05, 7.74, 7.68 (5Н, Ph), 7.36 і 7.94 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 2.45 с (3Н, CH_3)	(E): -70.44 с (CF_3)
6a	(E): 11.00 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.42 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 7.34 і 7.91 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.1 Гц), 7.10 і 7.34 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.1 Гц), 6.13 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.9 Гц), 2.43 с (3Н, CH_3), 2.39 с (3Н, CH_3); (Z): 12.45 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.63 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 7.20 і 7.70 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 7.10 і 7.32 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.60 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.9 Гц), 2.43 с (3Н, CH_3), 2.39 с (3Н, CH_3)	(E): -117.33 м (2F, CF_2), -140.63 д.м. (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц); (Z): -122.54 м (2F, CF_2), -139.20 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц)
6b	(E): 10.99 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц), 8.41 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц), 7.33 і 7.93 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.99 і 7.10 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 9.0 Гц), 6.13 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.9 Гц), 3.85 с (3Н, OCH_3), 2.43 с (3Н, CH_3); (Z): 12.50 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц), 8.79 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц), 7.23 і 7.71 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.97 і 7.10 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 9.0 Гц), 6.60 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.9 Гц), 3.85 с (3Н, OCH_3), 2.42 с (3Н, CH_3)	(E): -117.32 м (2F, CF_2), -140.61 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц); (Z): -122.45 м (2F, CF_2), -139.28 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц)
6c	(E): 11.18 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.4 Гц), 9.56 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.4 Гц), 8.44, 7.79, 7.21, 7.04 (4Н, Py), 7.33 і 7.91 д.д (4Н, $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц, C_6H_4), 6.12 т.т (1Н, $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.9 Гц, HCF_2), 2.43 с (3Н, CH_3)	(E): -117.83 м (2F, CF_2), -140.55 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц)
6d	(E): 12.21 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 9.10 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 8.05, 7.73, 7.62 (5Н, Ph), 7.35 і 8.05 д.д (4Н, $^3J_{\text{HH}}$ 8.1 Гц, C_6H_4), 6.08 т.т (1Н, $^2J_{\text{HF}}$ 52.6 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.6 Гц, HCF_2), 2.45 с (3Н, CH_3)	(E): -117.83 м (2F, CF_2), -139.95 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.6 Гц)
7a	(E): 10.52 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.26 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 7.04 і 7.25 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 3.41 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 2.37 с (3Н, CH_3), 1.19 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	(E): -70.01 с (CF_3)
7b	(E): 10.50 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.0 Гц), 8.17 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.0 Гц), 6.96 і 7.10 д.д (4Н, $^3J_{\text{HH}}$ 9.0 Гц, C_6H_4), 3.83 с (3Н, OCH_3), 3.41 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.19 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); ЯМР ^{13}C : 173.35 кв ($\text{C}=\text{O}$, $^3J_{\text{CF}}$ 34.0 Гц), 158.46 (C_{Ar}), 149.07 кв (=CH, $^4J_{\text{CF}}$ 4.5 Гц), 131.44 (C_{Ar}), 119.81 (CH_{Ar}), 117.70 кв (CF_2 , J_{CF} 293.5 Гц), 115.34 (CH_{Ar}), 107.29 (=C-SO ₂), 55.64 (OCH_3), 42.56 (CH_2), 14.28 (CH_3)	(E): -69.95 с (CF_3)
7c	(E): 10.69 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.2 Гц), 9.36 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.2 Гц), 8.41, 7.75, 7.16, 6.95 (4Н, Py), 3.41 кв (4Н, $^3J_{\text{HH}}$ 7.4 Гц, 2CH_2), 1.19 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.4 Гц)	(E): -70.46 с (CF_3)
7d	(E): 11.74 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 8.89 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 7.98, 7.70, 7.59 (5Н, Ph), 3.41 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.4 Гц), 1.19 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.4 Гц)	(E): -70.99 с (CF_3)
8a	(E): 10.52 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.49 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 7.05 і 7.24 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 8.4 Гц), 6.25 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.9 Гц), 3.39 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 2.37 с (3Н, CH_3), 1.18 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); ЯМР ^{13}C : 178.84 т ($\text{C}=\text{O}$, $^3J_{\text{CF}}$ 25.8 Гц), 149.05 т (=CH, $^4J_{\text{CF}}$ 9.0 Гц), 136.88 (C_{Ar}), 135.83 (C_{Ar}), 130.77 (CH_{Ar}), 118.07 (CH_{Ar}), 111.20 т.м (CF_2 , J_{CF} 267.5 Гц), 108.98 (=C-SO ₂), 108.82 т.т (HCF_2 , J_{CF} 250.5 Гц, $^3J_{\text{CF}}$ 40.0 Гц), 42.47 (CH_3), 20.99 (CH_2), 14.21 (CH_3)	(E): -116.95 м (2F, CF_2), -140.59 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц)
8b	(E): 10.50 д.ш (1Н, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 8.41 д (1Н, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 14.3 Гц), 6.96 і 7.10 д.д (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 9.0 Гц), 6.25 т.т (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.7 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.7 Гц), 3.83 с (3Н, OCH_3), 3.39 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.18 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	(E): -116.96 м (2F, CF_2), -140.66 д.м (2F, HCF_2 , $^2J_{\text{FH}}$ 52.7 Гц)

Продовження табл. 6

1	2	3
8c	(E): 10.70 д.ш (1H, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.2 Гц), 9.54 д (1H, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 13.2 Гц), 8.42, 7.74, 7.15, 6.95 (4H, Py), 6.26 т.т (1H, HCF ₂ , $^2J_{\text{HF}}$ 52.7 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.5 Гц), 3.39 кв (4H, 2CH ₂ , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.18 т (6H, 2CH ₃ , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	(E): -117.54 м (2F, CF ₂), -140.56 д.м (2F, HCF ₂ , $^2J_{\text{HF}}$ 52.7 Гц)
8d	(E): 11.74 д.ш (1H, NH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 9.06 д (1H, =CH, $^3J_{\text{HH}}$ 12.1 Гц), 7.98, 7.69, 7.58 (5H, Ph), 6.22 т.т (1H, HCF ₂ , $^2J_{\text{HF}}$ 52.6 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 5.3 Гц), 3.39 кв (4H, 2CH ₂ , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.18 т (6H, 2CH ₃ , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	(E): -117.56 м (2F, CF ₂), -139.91 д.м (2F, HCF ₂ , $^2J_{\text{HF}}$ 52.6 Гц)

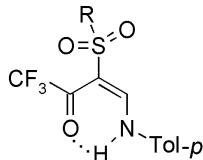
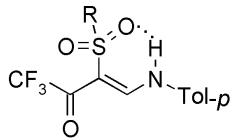
5a-(E), 7a-(E) $R = p\text{-Tol, NEt}_2$ **5a-(Z), 7a-(Z)**

Схема 4

Для з'ясування будови отриманих сполук ми використали ІЧ-спектроскопію. Так, в ІЧ-спектрах сумішій ізомерів єнаміонів (**5-8**) спостерігається вузька смуга поглинання NH при $3420 \pm 3460 \text{ cm}^{-1}$. Це говорить про наявність у молекулах внутрішньомолекулярного водневого зв'язку, що підтверджується спектрами розведеніх розчинів цих сполук у CCl_4 .

У молекулах отриманих нами єнаміонів можливі два типи внутрішньомолекулярного водневого зв'язку: між протоном аміногрупи та киснем або карбонільної групи, або сульфонільної групи (схема 4). Реалізація водневого зв'язку між карбонільним киснем і аміногрупою в єнаміонах добре відома [11]. Існування водневих зв'язків за участю сульфонільної групи також описане [12], такий тип зв'язків ми дослідили раніше для поліфтороалкіл- β -єнаміносульфонів [13].

Можна припустити, що саме реалізація двох типів внутрішньомолекулярних водневих зв'язків у молекулах і приводить до утворення двох геометрических ізомерів. Для з'ясування такої можливості ми виконали оптимізацію геометрії структур (**5a**) та (**7a**) в наближенні DFT (RI-BP86/TZVP). З усіх можливих геометрических ізомерів найнижчими енергіями характеризуються структури з вод-

невими зв'язками $\text{C=O} \cdots \text{HN}$ та $\text{SO}_2 \cdots \text{HN}$, які і були обрані для порівняння. Розрахунки показали, що *Z*-ізомери, стабілізовані за рахунок $\text{SO}_2 \cdots \text{HN}$ водневих зв'язків ($1.769 \text{ \AA}$ для (**5a**) і $1.866 \text{ \AA}$ для (**7a**)), на 1.78 ккал/моль і 3.66 ккал/моль (для (**5a**) і (**7a**) відповідно) менш вигідні, ніж відповідні *E*-ізомери, стабілізовані за рахунок $\text{C=O} \cdots \text{HN}$ водневих зв'язків ($1.784 \text{ \AA}$ для (**5a**) і $1.789 \text{ \AA}$ для (**7a**)). Тому ізомерам сполук (**5-8**), які утворюються в більшій кількості, ми приписуємо *E*-конфігурацію з реалізацією внутрішньомолекулярного водневого зв'язку між NH і C=O. При заміні *p*-толільного замісника на діетиламінний утворюється переважно *E*-ізомер, оскільки водневий зв'язок між протоном NH і киснем сульфамідного фрагменту (для реалізації *Z*-ізомера) слабкіший, ніж у випадку сульфонільного фрагменту. Це можна пояснити більш високою електронегативністю атома азоту фрагменту SO_2NEt_2 в порівнянні з атомом вуглецю фрагменту SO_2CTol .

β -Алкоксивінілтрифторметилкетони як хімічні еквіваленти трифтороацетальдегіду добре відомі і широко застосовуються в синтетичній практиці [14 і посилання]. Отримані нами іліденові кетосульфоні та -сульфаміди (**3-8**) є зручними вихідними для синтезів фторосірковмісних гетероцикліческих сполук.

Так, β -поліфтороалканоїлвінілові етери реагують з *гем*-діамінополуками, такими як гуанідин та сечовина. У випадку реакції сполуки (**3a**) з гуанідином утворюється 2-аміно-4-трифторметил-5-*p*-толілсульфонілпіrimідин (**9**), а при взаємодії сполук (**3a,b,4c**) з сечовою продуктами реакцій є 5-*p*-толіл- або 5-дібензилсульфамідозаміщені 4-гідрокси-4-поліфтороалкіл-3,4-дигідро-1*H*-піrimідин-2-они (**10a-c**) (схема 5).

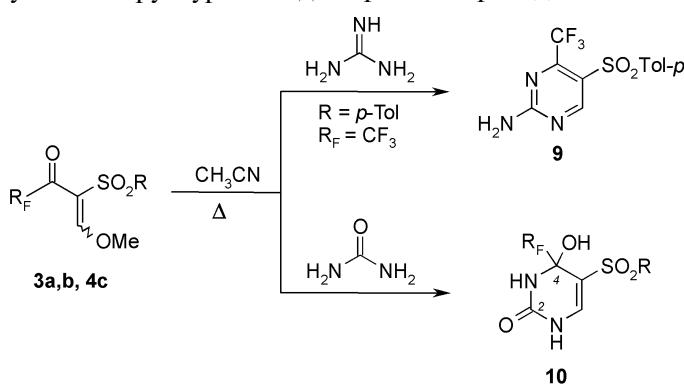
10: $R = p\text{-Tol, } R_F = \text{CF}_3$ (**a**); $H(\text{CF}_2)_2$ (**b**); $R = \text{NBn}_2, R_F = \text{CF}_3$ (**c**)

Схема 5

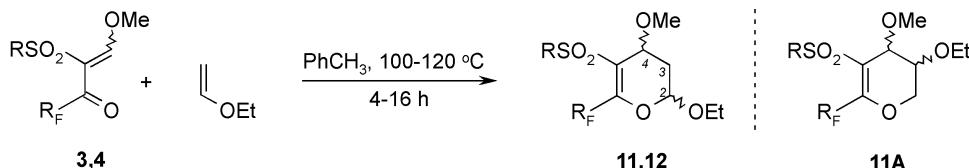

Схема 6

Таблиця 7

3,4-2H-Дигідропірані (11, 12)

Сполука, №	R	R _F	Час реакції, год	Вихід, %	Елюент (R _f)	Брутто-формула	Знайдено, %		
							Розраховано, %	C	H
11a	p-Tol	CF ₃	4	60	гексан-EtOAc, 3:2 (0.50)	C ₁₆ H ₁₉ F ₃ O ₅ S	50.84 50.52	4.96 5.03	-
11b	p-Tol	H(CF ₂) ₂	14	62	гексан-EtOAc, 3:1 (0.45)	C ₁₇ H ₂₀ F ₄ O ₅ S	49.77 49.51	4.98 4.89	-
12a	NEt ₂	CF ₃	6	61	гексан-EtOAc, 3:2 (0.55)	C ₁₃ H ₂₂ F ₃ NO ₅ S	43.44 43.21	6.11 6.14	3.80 3.88
12b	NEt ₂	H(CF ₂) ₂	16	64	гексан-EtOAc, 3:1 (0.60)	C ₁₄ H ₂₃ F ₄ NO ₅ S	42.84 42.74	6.01 5.89	3.67 3.56

Піримідини (**9,10**) — високоплавкі кристалічні сполуки, їх будова підтверджується даними спектрів ЯМР, а склад — даними елементного аналізу та мас-спектрометрії. Зокрема, в спектрі ЯМР ¹³C сполуки (**10a**) четвертинний вуглець піримідино-вого кільця С-4 проявляється у вигляді квартету при 82 м.ч., тоді як квартет вуглецю С-4 ароматичного кільця сполуки (**9**) знаходиться при 153 м.ч.

β-Поліфтороалканоїлінові етери (**3,4**) вступають у реакції не тільки циклопонденсації, а і циклоприєднання. Як гетеродієни з електроноакцепторними замісниками вони вступають в реакції гетеро-Дільса-Альдера “зворотного типу” з електронозбагаченими олефінами. Приклади таких гетеродієнових синтезів, що приводять до утворення 3,4-дигідро-2H-піранів, описані в літературі [15] і привертають увагу дослідників, оскільки дигідропірані є зручними вихідними для синтезів вуглеводів та споріднених природних сполук.

Отримані нами *para*-толілсульфоніл- і *N,N*-діетилсульфамідозаміщені α,β-ненасичені кетони (**3**) та (**4**) є 1,3-гетеродієнами, що містять два електроноакцепторні замісники — поліфтороалкільний та сульфонільний. Оскільки введення акцепторних замісників у молекулу дієну повинне сприяти перебігу реакції гетеро-Дільса-Альдера “зворотного типу”, можна припустити, що сполуки (**3,4**) будуть легко вступати в реакції циклоприєднання з донорними олефінами, наприклад, з вінілетиловим етером. Такий підхід відкриває можливості отримання похідних дигідропіранів, що містять поліфтороалкільний замісник, а також сульфамідну групу та можуть проявляти біологічні властивості.

Сполуки (**3,4**) з вінілетиловим етером при кімнатній температурі не реагують. Реакція відбу-

вається при температурі 100–120 °C в толуолі у присутності незначної кількості гідрохіону (для запобігання полімеризації вінілетилового етеру) і приводить до утворення 3,4-дигідро-2H-піранів (**11,12**) з виходами 60–64% (схема 6, табл. 7). Спроби ввести в циклізацію єнамінокетони (**5,7**) успіхом не увінчалися — навіть при тривалому нагріванні основним компонентом у реакційній масі залишається вихідний єнаміон та продукти розкладання.

Час реакцій сполук (**3,4**) з вінілетиловим етером складав від 4 до 16 год в залежності від субстрату. Так, наприклад, сульфаміди повільніше вступають у реакцію циклізації та потребують більш тривалого нагрівання. Контроль за перебігом реакції зручно вести за допомогою спектроскопії ЯМР ¹⁹F. Через 2–3 год у спектрі спостерігається поява сигналів продуктів. Нагрівання продовжують до зникнення сигналів вихідних сполук. У спектрах ЯМР ¹⁹F реакційної маси після завершення реакції як у випадку сульфонів, так і сульфамідів присутні сигнали двох продуктів з інтенсивностями приблизно 1:0.6. Після випарювання розчинника з реакційної маси отриманий жир очищали колонковою хроматографією, що дозволило розділити продукти реакції, виділити їх в індивідуальному стані та охарактеризувати.

У випадку несиметричної будови субстратів реакції Дільса-Альдера (олефіну і дієну) гетероциклізації можуть проходити неселективно з утворенням двох регіоізомерів, а в нашому випадку також з утворенням двох діастереомерів, оскільки молекули продуктів реакції містять два хіральні атоми вуглецю. Дослідження спектрів ЯМР отриманих сполук (табл. 8) дозволило однозначно встановити їх будову і показати, що циклоприєднання

Таблиця 8

Параметри спектрів ЯМР 3,4-дигідро-2Н-піранів (11,12)

Сполука, №	Спектри ЯМР ^1H та ^{13}C (CDCl_3), δ , м.ч.	Спектр ЯМР ^{19}F (CDCl_3), δ , м.ч.
11a	Мажорний ізомер: 7.90 і 7.29 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 5.33 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.4 Гц), 4.62 м (1Н, Н-4), δ_A 3.70 і δ_B 3.84 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.42 с (3Н, OCH_3), 2.43 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц), 2.41 с (3Н, CH_3), 2.10 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 5.7 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.4 Гц), 1.20 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); ЯМР ^{13}C : 149.45 кв (С-6, $^2J_{\text{CF}}$ 38.5 Гц), 144.14 (C_{Ar}), 139.62 (C_{Ar}), 127.77 (CH_{Ar}), 129.40 (CH_{Ar}), 121.89 кв (С-5, $^3J_{\text{CF}}$ 1.5 Гц), 118.50 кв (CF_3 , J_{CF} 277.0 Гц), 98.98 (С-2), 69.14 (С-4), 66.02 (CH_2CH_3), 57.05 (OCH_3), 30.61 (С-3), 21.63 (CH_3), 14.89 (CH_3CH_2); Мінорний ізомер: 7.85 і 7.29 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 5.15 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.2 Гц), 4.62 м (1Н, Н-4), δ_A 3.68 і δ_B 4.00 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.45 с (3Н, OCH_3), 2.42 с (3Н, CH_3), 2.39 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.2 Гц), 1.78 д.д.д (1Нах, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.7 Гц), 1.20 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); ЯМР ^{13}C : 148.83 кв (С-6, $^2J_{\text{CF}}$ 38.5 Гц), 144.00 (C_{Ar}), 139.64 (C_{Ar}), 129.34 (CH_{Ar}), 127.72 (CH_{Ar}), 120.16 кв (С-5, $^3J_{\text{CF}}$ 1.5 Гц), 118.21 кв (CF_3 , J_{CF} 278.0 Гц), 100.23 (С-2), 71.31 (С-4), 66.36 (CH_2CH_3), 57.09 (OCH_3), 30.97 (С-3), 21.64 (CH_3), 15.04 (CH_3CH_2)	Мажорний ізомер: -65.29 с (CF_3); Мінорний ізомер: -65.03 с (CF_3)
11b	Мажорний ізомер: 7.92 і 7.34 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 6.53 т.д. (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 52.9 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 11.5 Гц), 5.25 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 4.0 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.1 Гц), 4.62 м (1Н, Н-4), δ_A 3.65 і δ_B 3.86 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.40 с (3Н, OCH_3), 2.43 с (3Н, CH_3), 2.35 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 4.0 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.1 Гц), 2.15 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 5.2 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.1 Гц), 1.21 (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); Мінорний ізомер: 7.89 і 7.30 д.д. (4Н, C_6H_4 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 6.50 т.д. (1Н, $^2J_{\text{HF}}$ 53.5 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 10.0 Гц, HCF_2), 5.14 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 10.0 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.2 Гц), 4.62 м (1Н, Н-4), δ_A 3.67 і δ_B 3.98 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.40 с (3Н, OCH_3), 2.42 с (3Н, CH_3), 2.37 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.2 Гц), 1.78 д.д.д (1Нах, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 10.0 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.7 Гц), 1.21 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	Мажорний ізомер: -109.75 д.д. (1F, CFA , J_{AB} 274.0 Гц, J_{FH} 11.5 Гц), -126.83 д.д.д (1F, CFB , J_{AB} 274.0 Гц, $^3J_{\text{FH}}$ 11.5 Гц, J_{FF} 8.5 Гц), -138.53 АВ м (2F, HCF_2 , J_{AB} 300.0 Гц, $^2J_{\text{FH}}$ 52.9 Гц, J_{FF} 8.5 Гц); Мінорний ізомер: -111.91 д.д. (1F, CFA , J_{AB} 275.0 Гц, J_{FH} 10.0 Гц), -124.37 д.д.д (1F, CFB , J_{AB} 274.0 Гц, $^3J_{\text{FH}}$ 10.0 Гц, J_{FF} 12.0 Гц), -138.84 АВ м (2F, HCF_2 , J_{AB} 301.0 Гц, $^2J_{\text{FH}}$ 53.5 Гц, J_{FF} 12.0 Гц)
12a	Мажорний ізомер: 5.30 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 3.2 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц), 4.33 м (1Н, Н-4), δ_A 3.69 і δ_B 3.86 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.43 с (3Н, OCH_3), 3.36 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 2.43 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.2 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц), 1.99 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 5.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.2 Гц), 1.23 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц) 1.20 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); Мінорний ізомер: 5.16 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 10.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц), 4.33 м (1Н, Н-4), δ_A 3.66 і δ_B 4.02 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.43 с (3Н, OCH_3), 3.36 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 2.31 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц), 1.73 д.д.д (1Нах, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 10.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц), 1.23 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.20 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	Мажорний ізомер: -65.46 с (CF_3); Мінорний ізомер: -65.78 с (CF_3)
12b	Мажорний ізомер: 6.49 т.д. (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 53.0 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 11.0 Гц), 5.21 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.4 Гц), 4.34 м (1Н, Н-4), δ_A 3.68 і δ_B 3.86 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.40 с (3Н, OCH_3), 3.36 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 2.34 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.5 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 4.0 Гц), 2.03 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.5 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 5.8 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.4 Гц), 1.22 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.19 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц); Мінорний ізомер: 6.43 т.д. (1Н, HCF_2 , $^2J_{\text{HF}}$ 53.5 Гц, $^3J_{\text{HF}}$ 12.0 Гц), 5.14 д.д. (1Н, Н-2, $^3J_{\text{HH}}$ 10.0 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.6 Гц), 4.33 м (1Н, Н-4), δ_A 3.64 і δ_B 3.98 АВХ ₃ д.кв (2Н, $\text{OCH}_2\text{H}_2\text{CH}_3$, $^2J_{\text{HH}}$ 10.3 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 3.43 с (3Н, OCH_3), 3.36 кв (4Н, 2CH_2 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 2.29 д.д.д (1Н, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.6 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 2.8 Гц), 1.72 д.д.д (1Нах, Н-3, $^2J_{\text{HH}}$ 14.4 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 10.0 Гц, $^3J_{\text{HH}}$ 3.8 Гц), 1.23 т (6Н, 2CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц), 1.20 т (3Н, CH_3 , $^3J_{\text{HH}}$ 7.2 Гц)	Мажорний ізомер: -108.35 д.д. (1F, CFA , J_{AB} 272.0 Гц, J_{FH} 13.5 Гц), -121.57 д.д.д (1F, CFB , J_{AB} 274.0 Гц, $^3J_{\text{FH}}$ 11.0 Гц, J_{FF} 8.5 Гц), -137.09 АВ м (2F, HCF_2 , J_{AB} 302.0 Гц, $^2J_{\text{FH}}$ 53.0 Гц, J_{FF} 8.5 Гц); Мінорний ізомер: -111.84 д.д. (1F, CFA , J_{AB} 275.0 Гц, $^3J_{\text{FH}}$ 12.0 Гц), -124.61 д.д.д (1F, CFB , J_{AB} 275.0 Гц, $^3J_{\text{FH}}$ 12.0 Гц, J_{FF} 8.5 Гц), -137.62 АВ м (2F, HCF_2 , J_{AB} 299.0 Гц, $^2J_{\text{FH}}$ 53.5 Гц, J_{FF} 8.5 Гц)

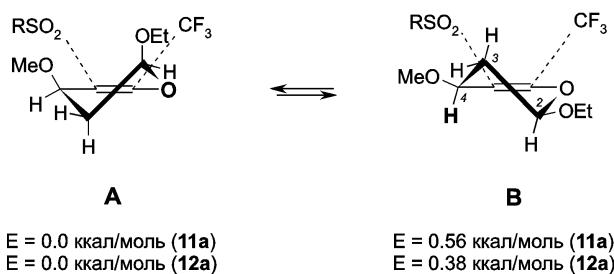
проходить регіоселективно, хоча і не стереоселективно.

Підтвердженням утворення 2,4-діалокси-дигідропіранової структури, а не ізомерної їй 3,4-діалоксигідропіранової (11A), є прояв ацетального протону Н-2 сполук (11,12) у вигляді дублету дублетів у спектрах ПМР при 5.21±5.33 м.ч. та 5.14±5.16 м.ч. відповідно для мажорного та мінорного ізомерів та наявність у спектрах ПМР системи АВХ₃ фрагменту —О—CH—CH₂—CH—O—,

що в цілому характерне для подібних заміщених піранів [16, 17].

Стеричну будову ізомерів отриманих нами піранів ми визначали, грунтуючись на даних спектроскопії ПМР. Дигідропірановий фрагмент існує у формі *напівкрісла*, яке швидко інвертує [16]. Можливі конформаційні структури ізомерів піранів (11,12) представлені на схемах 7, 8, де **A** і **B** — ізомери з *цис* положенням аллокси груп, а **C** і **D** — ізомери з транс положенням аллокси груп.

Цис (OMe — OEt) ізомери:

Транс (OMe — OEt) ізомери:

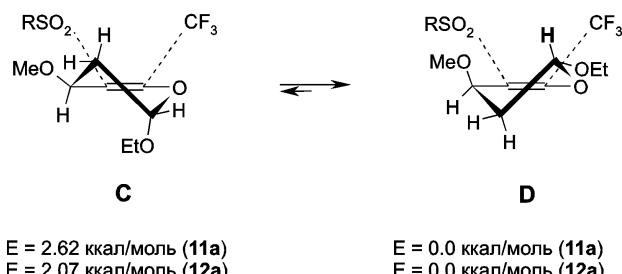

Схема 7. Конформації та конформаційні енергії 3,4-дигідро-2Н-піранів (11,12).

Основною особливістю спектрів ПМР сполук (11,12), що реєструвалися при кімнатній температурі, є наявність сигналу протону H-2 ацетального фрагменту -O-CH-OEt мінорних ізомерів як дублету дублетів з константами спін-спінової взаємодії з аксіальним протоном H-3, рівними 10.0±10.6 Гц, а з екваторіальним — 2.2÷2.8 Гц. Це свідчить про екваторіальне положення етокси групи, тобто мінорному ізомеру можуть відповідати конформації **B**, **D**. В той же час у випадку реалізації конформації **B** з *псевдо*-екваторіальним положенням OMe групи для сигналу аксіального протону H-3 повинна була бути наявною ще одна діаксіальна константа такого ж порядку (~10 Гц), тоді як у спектрах ПМР спостерігаються константи $J(H_3-H_4)=3.7\pm3.8$ Гц. Саме тому для мінорного ізомера більш вірогідною є конформація **D** з *псевдо*-аксіальним положенням метокси групи і, отже, з *транс* положенням алкокси замісників. Таким чином, для мажорних ізомерів мають розглядатися конформації з *цис* розташуванням алкокси груп, а саме структури **A** і **B**. Дані спектрів ПМР, зокрема величини констант спін-спінової взаємодії протонів піранового циклу, не дозволяють зробити однозначний вибір на користь однієї з цих конформацій. Проте константи $^3J(H-H)$ одного з метиленових протонів H-3 фрагменту $-\text{O}-\text{C}^2\text{H}-\text{C}^3\text{H}_2-\text{C}^4\text{H}-\text{O}-$, які приймають значення 5.2±5.8 Гц, можуть свідчити про усереднення *транс*-діаксіальних і *цис*-діекваторіальних констант $^3J(H_3-H_4)$, що спостерігається при швидкій інверсії конформера **A** в **B**, тобто в спектрах ЯМР при кімнатній температурі фіксується рівноважна суміш конформерів з порівнянною заселеністю. Віднесення

мажорних ізомерів сполук (11,12) до циклів з *цис* розташуванням алкокси груп (конформери **A**, **B**) знаходиться у відповідності з літературними даними [15, 18], згідно з якими подібні реакції гетеро-Дільса-Альдера перебігають з високою *ендо*-селективністю та утворенням піранів переважно з *цис* розташуванням алкокси груп.

Конформаційні рівноваги, представлені на схемі 7, ми дослідили методом квантової хімії на прикладі сполук (11a) та (12a) з повною оптимізацією геометрії (RI-BP86/TZVP/COSMO). Структури з найнижчими повними енергіями *цис*- і *транс*-ізомерів були попарно взяті для порівняння. Конформери *цис*-ізомерів **A** і **B** як для сульфону (11a), так і для сульфаміду (12a) виявилися приблизно однаковими за енергією (0.4±0.6 ккал/моль), що свідчить про їх однакову заселеність. У випадку *транс*-ізомерів **C** і **D** різниця в енергіях складає 2.0±2.6 ккал/моль, що свідчить про зміщення конформаційної рівноваги в бік конформера **D**. Таким чином, дані розрахунків цілком підтверджують наші припущення щодо стереохімії сполук (11,12), зроблені при вивчені їх ПМР спектрів.

Експериментальна частина

Спектри ЯМР ^1H , ^{19}F та ^{13}C вимірювали на спектрометрах Varian VXR-300 (300 МГц), Gemini-200 (188 МГц) та Bruker Avance 400 (100.6 МГц) відповідно. Хімічні зсуви наведені відносно внутрішніх стандартів — тетраметилсилану (δ_{H} і δ_{C} 0.00 м.ч.) та гексафторобензолу (δ_{F} — 162.9 м.ч. відносно CCl_3F). ІЧ-спектри реєстрували на приладі UR-20 MIDAC Corporation Spectrafiler. Хромато-мас-спектри отримані на приладі Agilent 1100\LC\MSD SL (спосіб іонізації — хімічна іонізація при атмосферному тиску, APCI). Квантово-хімічні розрахунки виконані за допомогою програмного пакету ORCA [19]. Для всіх структур виконувалася повна оптимізація геометрії в наближенні RI [20, 21] з використанням DFT-функціоналу BP86 [22, 23] та базисних наборів TZVP [24]. Ефекти розчинника (CHCl_3) моделювалися за допомогою сольватаційної моделі COSMO [25]. Температури плавлення визначались на столику Boetius. Для колонкової хроматографії використовували силікагель марки Merck 60. ТШХ проводили на пластинах Silufol UV-254 з проявленням парами йоду. Контроль за перебігом реакцій проводили методом спектроскопії ЯМР ^{19}F . Розчинники були попередньо абсолютовані за стандартними методиками.

β-Поліфтороалкіл-β-кетосульфони (1) (загальна методика) (табл. 1, 2). До розчину метил-*пара*-толілсульфону (0,1 Моль) у сухому ТГФ (150 мл) в середовищі аргону при 0°C та перемішуванні додають порціями NaN (0,15 Моль, 60% дисперсія у олії). Сусpenзію, що утворюється, перемішують при 0°C протягом 10 хв та додають по краплях метиловий або етиловий естер поліфтороалканкарбонової кислоти (0,15 Моль). Через

2 год кип'ятіння реакційної суміші зі зворотним холодильником розчин, що утворюється, виливають після охолодження в 250 мл водного насиченого розчину NaCl, підкисленого розведеною HCl. Продукт екстрагують діетиловим етером, органічні витяжки промивають водою та сушать над MgSO₄. Розчинник випарюють до утворення твердого залишку, який перекристалізовують з бензolu.

β-Поліфтороалкіл-β-кетосульфаміди (2) (загальна методика) (табл. 1, 2). До розчину *N,N*-діетил- або *N,N*-дibenзил-метансульфаміду (50 ммоль) в сухому ТГФ (150 мл) в середовищі аргону при -78°C та перемішуванні додають *n*-BuLi (1,7 М розчин у гексані, 35,5 мл, 60 ммоль). Температуру реакційної суміші поступово підвищують до -30°C, витримують при перемішуванні протягом 30 хв, а потім знову охолоджують до -78°C та по краплях додають естер поліфтороалканкарбонової кислоти (75 ммоль). Після додавання всієї кількості естера перемішування продовжують при кімнатній температурі ще 20 год. Після нейтралізації реакційної суміші розведеною HCl додають воду (100 мл), перемішують і органічний шар відділяють. Водний шар додатково екстрагують діетиловим етером, об'єднані органічні витяжки промивають водою, сушать над MgSO₄, а розчинник випарюють. Залишок перекристалізовують з гексану.

β-Поліфтороалканоїлвінілові етери (3,4) (загальна методика) (табл. 3, 4). Суміш 10 ммоль гідрату кетосульфону (1) або сульфаміду (2) та 20 ммоль триметилортоформіату в 30 ммоль оцтового ангідриду кип'ятять зі зворотним холодильником при перемішуванні на протязі від 4 до 13 год. Сполука (3a) кристалізується при охолодженні реакційної суміші і подальшої очистки не потребує. Для виділення сполук (3,4) реакційну суміш випарювали у вакуумі, залишок кристалізували: сполуку (4a) — з етанолу, а сполуки (3b,4b) — з гексану.

Енаміони сульфонів (5,6) та сульфамідів (7,8) (загальна методика) (табл. 5, 6). Суміш 1 ммоль гідрату кетосульфону (1) або сульфаміду (2) та 1 ммоль відповідного аміну або аміду в 6 ммоль триалкілортоформіату кип'ятять зі зворотним холодильником при перемішуванні на протязі від 2 до 7 год. Надлишок ортоформіату упарюють у вакуумі, твердий залишок перекристалізовують.

2-Аміно-5-(*пара*-толілсульфоніл)-4-трифторметилпірімідин (9). До розчину 1 ммоль 2-трифторметилвінілового етеру (3a) в 7 мл ацетонітрилу додають 1 ммоль гідрохлориду гуанідину та 2 ммоль K₂CO₃. Реакційну суміш кип'ятять при перемішуванні протягом 2 год. При охолодженні з розчину випадає осад піримідину (9). Вихід — 68%. Т.пл. — 255-260°C (літ. [4]: 260-262°C). Спектр ПМР (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 9.10 с (1H, H-6), 8.43 ш (2H, NH₂), 7.41 і 7.78 д.д. (4H, C₆H₄, ³J_{HH} 8.0 Гц), 2.38 с (3H, CH₃). Спектр ЯМР ¹⁹F (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: -64.36 с (CF₃). Спектр ЯМР ¹³C (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 163.74 (C-2), 163.29 (CH-6), 153.32 кв (C-4, ²J_{CF} 36.5 Гц), 144.24 (C_{Ar}), 138.78 (C_{Ar}), 129.92

(C_{Ar}), 127.01 (CH_{Ar}), 119.79 (C-5), 119.42 кв (CF₃, ²J_{CF} 276.0 Гц), 21.05 (CH₃).

4-Гідрокси-5-(*пара*-толілсульфоніл)-4-(поліфтороалкіл)-3,4-дигідропірімідин-2(1*H*)-они (10a-c) (загальна методика). Еквімольну суміш β-поліфтороалканоїлвінілового етеру (3a,b,4c) та сечовини в ацетонітрилі кип'ятять до розчинення вихідних речовин (2-3 год). При охолодженні з розчину кристалізуються піримідинони (10) у вигляді безбарвних кристалів.

(10a): Вихід — 75%. Т.пл. — 184-186°C (з водного етанолу). Спектр ПМР (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 10.26 д (1H, NH-1, ³J_{HN} 5.6 Гц), 8.57 с (1H, NH-3), 7.36 і 7.69 д.д. (4H, C₆H₄, ³J_{HN} 8.1 Гц), 7.68 м (2H, OH+H-6), 2.38 с (3H, CH₃). Спектр ЯМР ¹³C (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 149.27 (C=O), 142.98 (C_{Ar}), 141.99 (C-6), 139.76 (C_{Ar}), 129.09 (CH_{Ar}), 127.30 (CH_{Ar}), 122.39 кв (CF₃, ²J_{CF} 288.7 Гц), 108.19 (C-5), 81.92 кв (C-4, ²J_{CF} 33.5 Гц), 20.84 с (CH₃). Спектр ЯМР ¹⁹F (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: -81.49 с (CF₃). MS (m/z): 336 (100%). Знайдено, %: C 42.96; H 3.40; N 8.40; S 9.60. C₁₂H₁₁F₃N₂O₄S. Розраховано, %: C 42.86; H 3.30; N 8.33; S 9.54. M. 336.04.

(10b): Вихід — 64%. Т.пл. — 254-256°C (з CH₃CN). Спектр ПМР (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 10.21 д (1H, NH-1, ³J_{HN} 5.9 Гц), 8.29 с (1H, OH), 7.36 і 7.70 д.д. (4H, C₆H₄, ³J_{HN} 7.2 Гц), 7.67 д (1H, H-6, ³J_{HN} 5.9 Гц), 7.55 с (1H, NH-3), 6.56 т.т. (1H, HCF₂, ²J_{HF} 52.3 Гц, ³J_{HF} 5.9 Гц), 2.37 с (3H, CH₃). Спектр ЯМР ¹³C (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 149.75 (C=O), 143.11 (C_{Ar}), 142.28 (C-6), 140.19 (C_{Ar}), 129.38 (CH_{Ar}), 127.58 (CH_{Ar}), 111.45 м (CF₂), 109.78 т.т. (HCF₂, ²J_{CF} 250.5 Гц, ²J_{CF} 29.0 Гц), 108.78 (C-5), 82.98 т (C-4, ²J_{CF} 29.6 Гц), 21.07 (CH₃). Спектр ЯМР ¹⁹F (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: -127.68 AB (2F, CF₂, ²J_{AB} 270.0 Гц), -134.73 AB м (2F, HCF₂, ²J_{HF} 52.3 Гц). MS (m/z): 368 (100%). Знайдено, %: C 42.50; H 3.37; N 7.70; S 8.79. C₁₃H₁₂F₄N₂O₄S. Розраховано, %: C 42.39; H 3.28; N 7.61; S 8.71. M. 368.05.

(10c): Вихід — 60%. Т.пл. — 179-181°C (з CH₃CN). Спектр ПМР (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: 10.04, 8.70, 7.39 ш (3H, 2NH+OH), 7.16 (1H, H-6), 7.08-7.14 м (10H, 2Ph), 4.30 AB (4H, 2CH₂, J_{AB} 15.8 Гц). Спектр ЯМР ¹⁹F (ДМСО-d₆), δ, м.ч.: -81.64 с (CF₃). MS (m/z): 441 (100%). Знайдено, %: C 51.80; H 4.17; N 9.59; S 7.30. C₁₉H₁₈F₃N₃O₄S. Розраховано, %: C 51.70; H 4.11; N 9.52; S 7.26. M. 441.10.

2-Етокси-4-метокси-5-*пара*-толіл-6-поліфтороалкіл-3,4-дигідро-2*H*-пірані (11) та діетиламіди 2-етокси-4-метокси-6-трифторметил-3,4-дигідро-2*H*-піран-5-сульфонової кислоти (12) (загальна методика) (табл. 7, 8). Суміш 1 ммоль сполуки (3 або 4), 1.5 ммоль вінілетилового етеру та 3-5 мг гідрохлориду у 5 мл толуолу нагрівали в закритій термостійкій скляній ампулі на масляній бані при 100-120°C та перемішуванні на протязі від 4 до 16 год. При нагріванні утворюється розчин, який поступово набуває темно-червоного забарвлення. Закінчення реакції контролювали спектроскопією ЯМР ¹⁹F. Розчинник упарювали, ізомери роз-

діляли колонковою хроматографією на силікагелі.
Сполуки (11,12) — живуті в'язкі олії.

Висновки

1. Показано, що α -метиленова група β -поліфтороалкіл- β -оксосульфонів та β -поліфтороалкіл- β -оксосульфамідів перетворюється на іліденову в конденсаціях за участю ортоестерів, що є шляхом до синтезу нових реакційнозадатних фторовмісних сульфонів та сульфамідів.

Література

1. Simpkins N.S. *Sulfones in Organic Synthesis* / Ed. J.E.Baldwin. — Oxford: Pergamon Press, 1993.
2. Yemets S.V., Bandera Yu.P., Timoshenko V.M., Shermolovich Yu.G. // *J. Fluorine Chem.* — 2002. — Vol. 115, №2. — P. 175-181.
3. Bandera Yu.P., Yemets S.V., Timoshenko V.M. et al. // *J. Fluorine Chem.* — 2003. — Vol. 123, №2. — P. 197-205.
4. Канищев А.С., Бандера Ю.П., Тимошенко В.М. и др. // ХГС. — 2007. — №7. — С. 1052-1058.
5. Takahashi M., Kotajima H. // *Synlett*. — 1990. — №6. — P. 353-354.
6. Tsuge H., Okano T., Eguchi S. // *J. Chem. Soc., Perkin Trans. I.* — 1995. — №21. — P. 2761-2766.
7. Takahashi M., Muta S. // *Synthesis*. — 1997. — №8. — P. 866-868.
8. Begue J.-P., Bonnet-Delpont D. // *Tetrahedron*. — 1991. — Vol. 47, №20/21. — P. 3207-3258.
9. Jones R.G. // *J. Am. Chem. Soc.* — 1952. — Vol. 74, №19. — P. 4889-4891.
10. Jones R.G. // *J. Am. Chem. Soc.* — 1951. — Vol. 73, №8. — P. 3684-3686.
11. Фрейманис Я.Ф. Химия енаминокетонов, енаминоиминов, енаминоитионов. — Рига: Зинатне, 1974. — 276 с.
12. *The chemistry of sulphones and sulphoxides* / Ed. S.Patai, Z.Rapoport, C.Stirling. — Chapter 11. — John Wiley & Sons, 1988. — P. 561-567.
13. Тимошенко В.М. Флуоровмісні сіркоорганічні сполуки на основі 1,1-дигідрополіфлуороалкілсульфідів: Автореф. дис. ... докт. хім. наук. — К., 2007. — 36 с.
14. Tarasenko K.V., Gerush I.I., Kukhar V.P. // *J. Fluorine Chem.* — 2007. — Vol. 128, №10. — P. 1264-1270.
15. Desimoni G., Tacconi G. // *Chem. Rev.* — 1975. — Vol. 75, №6. — P. 651-692.
16. Desimoni G., Astolfi L., Cambieri M. et al. // *Tetrahedron*. — 1973. — Vol. 29, №17. — P. 2627-2634.
17. Schmidt R.R., Maier M. // *Tetrahedron Lett.* — 1982. — Vol. 23, №17. — P. 1789-1792.
18. Arbore A., Dujardin G., Maignan C. // *Eur. J. Org. Chem.* — 2003. — №21. — P. 4118-4120.
19. Neese F. ORCA — an ab initio, Density Functional and Semiempirical program package, Version 2.7. — University of Bonn, 2009.
20. Ahlrichs R., Bar M., Haser M. et al. // *Chem Phys. Lett.* — 1989. — Vol. 162, №3. — P. 165-169.
21. Neese F. // *J. Comp. Chem.* — 2003. — Vol. 24, №14. — P. 1740-1747.
22. Becke A.D. // *Phys. Rev. A.* — 1988. — Vol. 38, №6. — P. 3098-3100.
23. Perdew J.P. // *Phys. Rev. B.* — 1986. — Vol. 33, №12. — P. 8822-8824.
24. Schafer A., Huber C., Ahlrichs R. // *J. Chem. Phys.* — 1994. — Vol. 100, №8. — P. 5829-5835.
25. Sinnecker S., Rajendran A., Klamt A. et al. // *J. Phys. Chem. A.* — 2006. — Vol. 110, №6. — P. 2235-2245.

Надійшла до редакції 01.10.2010 р.

2. Синтезовані β -поліфтороалканоїлвінілові етери в реакціях гетероциклізації з гем-діаміносполуками утворюють похідні піримідинів з поліфтороалкільним та сульфонільним або сульфамідним замісниками.

3. β -Поліфтороалканоїлвінілові етери як 1,3-гетеродієни вступають у реакції Дільса-Альдера з вінілетиловим етером з утворенням дигідропіранів, стереохімія яких вивчена методами спектроскопії ПМР та квантової хімії.